ԻԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6274 — ՕԳՈՍՏՈՍ 31 / 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1906 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 24 ՐԷՃԷՊ 1324 — ԻԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6274

Համակցակցութիւն կը խնդրուի ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸՆ
Գալաթա, Պալաքիա, Քամանոյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գալաթայի եւ գաւառների համար տարեկան 60 գր.
» » » » վեցամսեայ 32 »
» » » » եռամսեայ 18 »
Օտար երկիրների համար տարեկան 120 »
» » » վեցամսեայ 60 »
Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի
գրասենեակ թուղթ 100 գրասենեակ թերթաթուղթ
Տեղական Փոստարաժի դիմաց յանձնարարուած կը գտնուիս

Յանձնարարութիւն համար պէտք է դիմել, ուղղելով
Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

(ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐԷ)

Անգլիոյ պահպանողական կուսակցութեան մեծ օրգաններէն, Սրամեսարս, իւրմ բաղդատական յօդուածի մը մէջ, ցոնի մը օր առաջ կ'ըսէր թէ, բաց է Զէմպրլէնէն, անգլիական բոլոր քաղաքական դէմքերը Վիլհելմ Բ.-ի ազնիւ թագուհիներն են եւ կ'ապրեր օր մինչ դերման կայսրը «Գերմանիոյ ապագան նուիրի վրայ է» իր ակդուռնքը ամենայն ուժգնութեամբ առաջ կը տանի, Անգլիա իր արդի ազգասէր դահլիճին ձեռքով իր ցամաքային եւ ծովային ուժերը սահմանափակել կը միտի, որուն հետեւանքը պիտի ելլայ, կ'ըսէր լուսանեան մեծ օրգանը, ծովային դերակշռութեան՝ Մեծին Բրիտանիայէն Գերմանիոյ անցնելը օր մը։

Բայց պահպանողական թերթը է դուր կը պանծացնէ Գ. Զէմպրլէնը՝ ազգասէր դահլիճին անդամները թշուառ դարձնելու համար։ Անգլիոյ ժողովուրդը վերջին քնդհանուր ընտրութեանց մէջ այնպէս դատապարտեց իր նշանաւոր Զէմպրլէնը եւ անոր կրթեան պահպանողական ու միութենական կուսակցութիւնը որ ալ եւս Սրամեսարսի ու նման թերթերու արտիւղանքը չեն կրնար քաղաքականապէս վերականգնել զինքը ու իր ծրագիրը։ Թ՞ւ որ արդէն ինքն ալ հիմնդ է։

Անգլիացի ժողովուրդը Զէմպրլէնեան մաքսային նոր ծրագիրը թաղելէն ետքը դատապարտեց, այսինքն թաղեց անոր թրանսվալեան քաղաքականութիւնն ալ, զի իր ներկայացուցիչը եղող Նրեսք. ժողովը ա՛լ միայն արդի նախարարութեան առաջարկութիւնները տեղւոյն ինքնավարութեան կանոնադրութիւն մը չներկեց Թրանսվալի, այլ եւ որոշեց Գ.-ի՛ր ներդրեալ զիրն կացուցանել 30 միլիոն անգլիական ոսկի աւելացնելի, զոր Զէմպրլէն եւ իր ընկերները որոշած էին դնել անոնց վրայ իբրեւ մասնակցութիւն դիրքերը նեղանելու համար եղած 200 միլիոն անգլիական ոսկիի ծախքին։

Բայց ի այս երկու չնորհներէն, արդի ազգասէր նախարարութիւնը այնչափ առատաձեռն գտնուեցաւ որ ուրիշ գաւառներ լուսաւորուց Գ.-էրներուն վնասները դարմանելու եւ դիրքնք անհաւասարաւոր գործին քան ուշիմ որոշուած էր սիղբան, այսինքն պատերազմին վերջանալուն առթեն։

Այս երրեակ գործողութիւններով ազգասէր դահլիճը արամագիծպէս հակառակ վարուեցաւ իր նախորդ պահպանողական դահլիճին, եւ քանի որ ժողովրդեան ամենաուսուր մասին քաւէզը բնարուած է եւ անոր վասնութիւնը կը վայելէ, ցանկ է անոր կամքն ու հաճութիւնն է որ է գործ կը դնէ։

Աւելորդ է ցանկ թէ անգլիացի ժողովուրդը Զէմպրլէնեան թերթերը չեն որ միայն կը զարմանան այդչափ նախարարութեան այս ասոյնման լայնամիտ քաղաքականութիւնը վրայ, զոր կը դատապարտեն իբրեւ անխորհուրդ ու անհեռատես, ուրիշ ազգերու մէջ ալ չեն պակիր ինքնակալ ցանկասէներ, որոնք սաւորիանի կը ցանեն սի միւս ուելի մեծ ծրագիրը, այն է ընդհանուր զինաթափութեան առաջարկը, զոր լեհորէն առաջ առնել կը փափաքի Սբ Հէնրի Պէնքրմնի դահլիճը, եւ որ եթէ յաջողի, ինչպէս կը լուսայ, գէթ մասնակի կերպով, բոլոր մարդիկներ ինքնակալութեան կ'արժանանայ։ Եւ խաղաղարարութեան այն դափնին, զոր ուսա քաղաքագէտներէ չկրցան վասնիլ ասլ Նիքոլա Բ.-ի, որուն առաջարկել թելադրեցին Լա Հէի Դեսպանախորհուրդը, Սբ Հէնրի Պէնքրմնի եւ իր ընկերները էասուցա է.-ի չանցնել պիտի յաջողին։

Իսկ եթէ ա՞ր դափնին անգամն մեռոյ մը կայ, Գերմանի մէջ է ան, եւ կը վախնայ թէ Զէնքազերութեան այս ասոյնային ասկ Գերմանիան ակարցնելու դաւ մը կայ, ուստի իր լուսդիները միանալու կը պահանջեն զգուշութիւնը ձեռքէ չձգել, ծովային եւ ցամաքային ազատութիւնները չարունակել՝ չի՛ նայած հարիւր տարի ծանրակիր զոր իրենց երեւակայութիւնը կը կարծէ թէ Ա՛գլիա կը զատարաւէ Գերմանիոյ համար։

Սակայն իրաւութիւնը սա է թէ Անգլիա Ծրանսվալի հետ համաձայնութիւնն դնելով եւ Իսալիոյ հետ իր ուսանողական բարեկամութիւնը մարելով, ուրիշ նպատակ չունի, բաց եթէ ընդհանուր խաղաղ թիւնը ապահովել եւ ուշադրել զանի խանգարիլու որ եւ է փորձ։ Հետեւապէս ա՛յ որ խաղաղութիւնը խանգարելու միտք չունի, ցանկալ պատճառ չունի երբեք Անգլիոյ նախանձոտ թենեն, զի տեսիա ամենեն դեռ բոլոր մէջերն է սիկիրարան դիրքնեն մը կամ գոնէ սպառազինութեան մեր կանգնելու համար։ Ինչպէս որ այս ասուր ալ նոր համաձայնով մը պիտի գործադրեր երեքաբթի օ., օգոստոս 28 ին (Ը. Ե.). ու խորհրդարանութիւնները պիտի աւելին մինչեւ սեպտ. 6. Այսօր «էսբերանթօ» լեզուն ուշադրութիւն գրաւած գլուխով, այս մասին ինչ ինչ հայերէն նախաձեռնութիւններ ալ լսուեցան։ Ինչպէս կը լուսայ, գէթ մասնակի կերպով, բոլոր մարդիկներ ինքնակալութեան կ'արժանանայ։ Եւ խաղաղարարութեան այն դափնին, զոր ուսա քաղաքագէտներէ չկրցան վասնիլ ասլ Նիքոլա Բ.-ի, որուն առաջարկել թելադրեցին Լա Հէի Դեսպանախորհուրդը, Սբ Հէնրի Պէնքրմնի եւ իր ընկերները էասուցա է.-ի չանցնել պիտի յաջողին։

Իսկ եթէ ա՞ր դափնին անգամն մեռոյ մը կայ, Գերմանի մէջ է ան, եւ կը վախնայ թէ Զէնքազերութեան այս ասոյնային ասկ Գերմանիան ակարցնելու դաւ մը կայ, ուստի իր լուսդիները միանալու կը պահանջեն զգուշութիւնը ձեռքէ չձգել, ծովային եւ ցամաքային ազատութիւնները չարունակել՝ չի՛ նայած հարիւր տարի ծանրակիր զոր իրենց երեւակայութիւնը կը կարծէ թէ Ա՛գլիա կը զատարաւէ Գերմանիոյ համար։

Սակայն իրաւութիւնը սա է թէ Անգլիա Ծրանսվալի հետ համաձայնութիւնն դնելով եւ Իսալիոյ հետ իր ուսանողական բարեկամութիւնը մարելով, ուրիշ նպատակ չունի, բաց եթէ ընդհանուր խաղաղութիւնը ապահովել եւ ուշադրել զանի խանգարիլու որ եւ է փորձ։ Հետեւապէս ա՛յ որ խաղաղութիւնը խանգարելու միտք չունի, ցանկալ պատճառ չունի երբեք Անգլիոյ նախանձոտ թենեն, զի տեսիա ամենեն դեռ բոլոր մէջերն է սիկիրարան դիրքնեն մը կամ գոնէ սպառազինութեան մեր կանգնելու համար

Արտաքին Լուրեր

ՍՊԱՆԻԱ

Կրօնական խնդիրը — Քաղաքային կամ կրօնական ամուսնութիւն.—Գերեզմանատունները.—Լրագրական կարծիքներ։

Ինչպէս գրեցինք նախընթացում, Սպանիոյ թագաւորը ստորագրեց նախարարութեան կողմէ մատուցուած երեսուն հրամանագիրներ՝ քաղաքային ամուսնութեան եւ գերեզմանատանց մասին։ Աւելի քիչ ոյժ ունի երեսուն խնդիրները ինչ բան մէկ կը կոչուեան.—Սպանիոյ 1889ին քաղաքային օրէնքին 43րդ յօդուածը կը հանենայ ամուսնութեան երեսուն ձեւեր. կրօնական ու քաղաքային։ Այս վերջինը գործադրելի է այն անձերուն համար որոնք, կրօնական լալով հանդերձ, չեն ուզեր իրենց միութիւնը նուիրագործել քահանային առաջեւ։ Այդ գործքան որդեգիր էր օրէնքին հեղինակին՝ Գ. Ալտէս Մարքիէզի եւ Վաթիկանի մէջեւ կատարուած դժուարին բանակցութեանց։ Սակայն նկատելով որ այդ գործառով դիմորդ անդրեցութիւնը եւ հաստատները կը պակսին, գրպական նուիրագիր պահպանողական նախարար տէր Վաթիլլօ մարքիզին ձեռք բերու 1900 դեկտ. 28ին չորեքշաբթանը, որ կը պահանջէր թէ միայն քաղաքային ամուսնութիւնն կատարելու համար ամուսնի գէթ մէկը կաթոլիկ չլլալ։ այդ կերպով կը փոխուէր նոյն յօդուածին մինչեւ այն ատեն ունեցած նշանակութիւնը։ Գրպական նուիրագիր կը պահանջէր աւելի հեռուն երթալ, ընելով քաղաքային այն ամուսնութիւնները որոնց մասին հաստատագրեալ չլլալ թէ երեւս կողմէն մէկը կաթոլիկ չէ։ Գրպական նուիրագիրը նոյնս կը պահանջէր որ գերեզմանատունները, որոնք 1869ին քաղաքապետական սարքած եղած էին, եւ ուր եկեղեցական միջամտութիւնը դուրսը մնալ ունի կրօնական գերեզմանները մեռնողներու համար։ Նուիրագիրը կարծիք կայ թէ այդ երեսուն հրամանագրերուն մէջ ամենէն հանդարտագոյնն էր։ Գրպական նախարարութեան Գ. Ռոմանոնէսի եւ կրթական նախարար Գ. Եսկենէզի հանձնարարական ծրագիրները այն վիճակը պիտի ունենան որուն ենթարկուեցաւ Գ. Մարքիզի ծրագիրը՝ խնդրի եւ կրօնքի աղաւաղութեան, ուսուցման ազատութեանցման, Գինարարութեան բարեկարգման եւ քիչերախտութեանց օրէնքներու մասին։ Աշխատակցական եւ կղերական պահպանողականներու չրջանակներուն մէջ կ'երեւի թէ հիմա թոյլ պիտի տրուի որ հարկ եղած ժամանակը ոչ Սպանիոյ հերետիկոսներուն լուսնկիսոյ նուազելոնին մէջ մէկ քանի տարիներու հետ ուսումնական լարտարութիւնները կարդացնելու, ասոր քանի մը դրացիներ քաղաքելու, Սպանիոյ Գանան բարեհորդելու եւ լեռոյ պահպանողականներուն կասկածը։ 1907ի եւ մինչեւ 1908 եր կարելի՝ նոր ընտրութիւններ լարպարելու համար։ Գաղափարները ամ կամ մէկ ազատական կուսակցութեան բոլոր մասերը այս ձեւ պիտի ճամբուին, պահպանողական Գ. Մաուրան պալատի կոչելու համար։ Հաւանական է որ այդ հոլիւններ եղած ըլլան. սակայն յայտնի չէ թէ պիտի իրականանան թէ օր։ Նախ որ Սպանիոյ ազատական կուսակցութեան բոլոր մասերը իրարու մէջ մլամած են։ Վաճառական պայքար մը պիտի կատարուի որուն արդիւնքը դեռ անորոշ է։ Էմիլիոս սիալ լրագիրը, որ Սպանիոյ մէջ ամենէն լաւ ազատական լրագիրն է, պատրաստ մը կը մէջ ի նպատակ հիւսիսային դեղերէն։ Իր վերջին թիւերէն մէկին մէջ հրատարակեց Համէն նամակ մը, որ ամփոփումը կ'ընէ Մեարի տէր Վալ կարմելէն քաղաքականութեանը։ Սպանիոյ բոլոր լրագիրները արտատպած են զայն եւ այդ վիճաբանութեանց արդիւնքը կ'երեւի թէ դեռ իր սպասական կուսակցութեան հեղինակ մէջ կը ունի դարձեալ։»

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ

Մ. Նահանգներ.— Ցառաջդիմութիւնը.—Հարստութիւնը.—Սրկրակալութեան քաղաքականութիւնը։

Նիւյորքեան թերթ մը իր լոյս տեսած սիմարիկան նիւթերու եւ մասնաւորաբար Մ. Նահանգաց վրայ, կ'ըսէ.— «Գրեթէ նոյնքան, տարուաներէ եւ գնացած ենք դա տիմ տարիներ մեզ կը գտնուի հարստութիւնը։ դրամին աւելցած ամ բոլոր տարիներուն. առանց տեր եղեր նոյնպէս ալ միայն չէն կրնար մեծնալ։ հոյն իսկ իրենց գործն ալ պահել։ Այս մրցակցութիւն մը դարձեր ուրիշներուն։ Ամերիկան ասոր ի՛նչ ունի։ Ամերիկան ունի ամենամեծ հարստութիւնը։ Ամերիկան ունի ամենամեծ հարստութիւնը։ Ամերիկան ունի ամենամեծ հարստութիւնը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ինչպես հայտնի է, Հայկական գործարանների ընդհանուր ներկայացուցիչ Ս. Գրիգորյանցը, որ գտնվում է Գերմանիայում, հրավիրված է եղել Գերմանիայի գործարանատերերի միության ներկայացուցիչների հետ միասին մասնակցելու Գերմանիայի գործարանների ներկայացուցչի հետ միասին՝ Գերմանիայի գործարանների ներկայացուցիչ Գերմանիայի գործարանների ներկայացուցիչ Գերմանիայի գործարանների ներկայացուցիչ

ՍՈՂՈՄՈՆ ԲԻՐԻՆՋՅԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄ

Գրասենյակ 24,000,000 տարվա

ԱՌԱՆՁՆԱՊԱՏԿԵՐ

Ամենաշքեղ, ամենաարագընթաց գեղեցիկ նավերով՝ Գերմանիայի Համբուրգ-Ամերիկա գծի՝ Գերմանիայի Գրեյֆսվալդ, Ֆրանսիայի Հարավ-Ամերիկա, Իսպանիայի Ալֆոնսո, Գերմանիայի Ֆրիդրիխ Ավգուստ, Ամերիկայի Լուսավոր Ազգերի՝ Լ. Ջարդանի, Ամերիկայի Գրանդ Ռեպուբլիկ, Գերմանիայի Ֆրանկֆուրտ, Գերմանիայի Ֆրիդրիխ Ավգուստ, Գերմանիայի Գրեյֆսվալդ